

Рецензия

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Тема:

Специализирана кинезитерапия в двигателния режим на деца със спинална мускулна атрофия

Автор: Слава Христова Костадинова – Петрова, докторант , Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград

Рецензент: доц. Жанна Готова, доктор

Актуалност на разработвания в дисертацията проблем:

Спиналната мускулна атрофия е нервномускулно заболяване с хронично прогресиращ ход, което довежда до редица патологични състояния, засягащи предимно дихателната система, опорно-двигателния апарат и гастроинтестиналните функции. Прилагането на кинезитерапия при тези болни е изключително важно, с оглед поддържане качеството и подобряване продължителността им на живот. Изследването прави опит за стандартизиране на кинезитерапевтичния подход при деца със спинална мускулна атрофия в разкритите референтни центрове за мултидисциплинарни грижи на територията на страната.

Структура на дисертационния труд:

Представеният дисертационен труд съдържа 175 стандартни машинописни страници. В този обем е включена и библиографията

от 133 литературни източника, като цитираните автори в текста не съответстват на представените в литературната справка. Хронологично, ползваните литературни източници са предимно стари. Поради малкия брой източници от последните 10 години (23 броя), не се акцентира на съвременните становища. Авторите в библиографията и в текста не са цитирани коректно.

Структурата на дисертацията е обичайната, съдържа литературен обзор, цел и задачи, контингент и методики на проучването, собствени резултати и изводи.

Изхождайки от същността на дисертационния труд, а именно, възможностите на въздействие на кинезитерапията при болни със спинална мускулна атрофия, не е направено добро проучване на световния и български опит, относно аспектите на въздействие на кинезитерапията. Справката включва само 8 страници (от 27 до 36 страница). Посочено е значението на кинезитерапията, но липсва критичен анализ за данните на проблема в литературния обзор, както и обосновка за необходимостта от извършване на настоящето проучване.

В клиничната част фигурират чужди твърдения, на които не е посочен автор. Има разсъждения на автора, които не са съпоставени с мненията на други автори, за да се аргументират. Излишно са описани анатомо-физиологията на гръден кош, биомеханика и кинезиология на дишането, за сметка на патоморфологичните, патофизиологичните и патокинезиологичните изменения при болните със спинална мускулна атрофия.

Текстът съдържа много правописни, пунктуационни и терминологични грешки. Стилът не е научен, а разказвателен. Фигурите не са правилно позиционирани и обозначени и имат грешна номерация (след 19 страница). Заглавията на таблиците не

спазват техническите изисквания за оформяне на дисертационен труд.

Въз основа на литературната справка е изведена работна хипотеза. Докторантката не се е съобразила с препоръките, направени на вътрешно катедрената апробация и работната хипотеза продължава да бъде недобре структурирана.

Цел и задачи:

Целта е ясна и конкретна. От нея произхождат 5 задачи.

Относно задача 2: добре би било авторът да опише и да демонстрира на научното жури въпросния алгоритъм, който претендира да е разработил, т.е. наборът от правила, които точно дефинират поредицата от собствени методики за терапевтично въздействие при болни със спинална мускулна атрофия.

Относно задача 3: липсват точни насоки и конкретика за диапазона от време и тестовата батерия, на базата на която ще се отчита ефектът от кинезитерапията, което е и най-същественото в дисертационния труд.

Контингент, организация и методики на проучването:

В проучването са включени всички пациенти със СМА II – III тип в периода 2011-2016 г., лекувани в 3 столични рехабилитационни центрове. Изследвани са 19 деца на средна възраст 5,8 год. със спинална мускулна атрофия. Проведената кинезитерапия е с 1-годишна продължителност.

Липсва контролна група за проследяване ефекта от приложената кинезитерапия, което прави изследването неконтролирано. Използваните методики са недостатъчни, а тестовата батерия за

стойностите на пулсовата честота – неверифицирана, тъй като 30 уд/мин. увеличение по време на натоварване не е рисково.

Няма цел и задачи, дозировка, методични указания и особености на приложение на представената кинезитерапия, както и инструментални изследвания за обективност при отразяване на резултатите от проведеното лечение.

Всички т.нар. “авторски методики” (авторска методика за поддържане и укрепване на дихателната мускулатура, дихателните капацитети и превенция на респираторните усложнения; авторска методика за балансирано поддържане на ставната подвижност, включително и намаляването и преодоляването на контрактури, силата и издръжливостта на мускулатурата на трупа и крайниците; авторска методика за поддържане на равновесните и координационни способности и осигуряване на стабилна и безопасна поза за ежедневна активност; авторска методика за профилактика на вторичните деформитети и т.н.) са представени отдавна в учебниците по кинезитерапия и е редно да бъдат цитирани, за да не бъде подведена докторантката под отговорност за плагиатство.

Една методика може да бъде констатирана като авторска, след като се сравни с друга/и, чиито автори са проучили ефекта от нея и се акцентира върху новаторското в представената. В настоящата дисертация не се наблюдава това.

Съществен пропуск е и липсата на неврорехабилитация, крайно необходима при нервно-мускулни заболявания за подобряване на периферната нервна проводимост, функционалните възможности на крайниците и постуралния контрол на пациентите. Примерният комплекс за домашна рехабилитация от приложение 6 не съответства на представения в дисертацията (123-128 стр.).

Интерпретация и анализ на резултатите:

Собствените резултати са представени в 15 страници и 2 страници дискусия. Препоръчвам да не са с констативен характер, тъй като липсва задълбочен анализ и сравнение с данни на други автори. Промените в хода на лечение са без статистическа значимост и минимални в субективната оценка, въпреки че кинезитерапията е важен и основен компонент от мултидисциплинарния подход при лечението на деца със спинална мускулна атрофия.

Приноси на дисертационния труд:

1. За първи път в България е проведено 1-годишно проучване на въздействието на кинезитерапията при деца със спинална мускулна атрофия.

2. Проучено е въздействието на кинезитерапията върху дихателните нарушения и функционалното състояние на болните.

3. Представено е значението от прилагане на мултидисциплинарен подход за оптимално поддържане функционалното състояние на пациентите с цел подпомагане промените в здравноосигурителната и социалната система на територията на страната в полза на болните със спинална мускулна атрофия.

Във връзка с дисертацията са представени 5 статии. Авторефератът отговаря на необходимите изисквания.

Заключение:

Този тип дисертационно проучване се извършва за първи път в нашата страна. Предоставената информация е от значение за кинезитерапевтичната практика.

Въпреки наличните слабости на дисертационния труд, в него са спазени общите изисквания за подобен вид разработки, поради което си позволявам да предложа на Уважаемото научно жури да присъди на Слава Христова Костадинова – Петрова образователната и научна степен „доктор”.

15.08.2017г.
гр. София

Изготвил рецензията:
(доц. Жанна Готова, доктор)